

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto

Lapin liiton lausunto Tornionjoen kalastussääntöä koskevista neuvotteluista Ruotsin kanssa vuodelle 2020

Lapin liitto lausuu kantanaan seuraavaa;

1. Tornionjoen kalastusalueen kalastussäännön 16 §:n mukaisissa vuotta 2020 koskevissa neuvotteluissa Ruotsin kanssa tulee ottaa huomioon kalakantojen tilaan liittyvät epävarmuustekijät. Vuonna 2014 alkanut kesäaikainen nousijalohien kuolleisuus jatkui valitettavasti myös vuonna 2019. Ilmiön esiintymisen laajuus ja ajoittuminen on välttämätöntä tuntea paremmin. Haasteellisen tilanteen johdosta rohkaisemme neuvotteluosapuolia toimimaan yhteistyössä, jotta lohikuolemien syyt selvitetään perusteellisesti tulevan kesän aikana. Aiempina vuosina ongelmana on myös ollut, ettei Ruokavirasto ole saatu riittävästi näytteitä kuolleista tai ”oudosti” käyttäytyvistä kaloista. Jatkossa näytteiden toimittaminen ei voi jäädä kalastajien ja jokivartisten aktiivisuuden varaan ja vastuulle. Odotamme maa- ja metsätalousministeriöltä ohjaavaa otetta, ennalta varautuvaa lähestymistapaa ja riittävien resurssien suuntaamista asiaa hoitaville viranomaisille.

Lapin liitto esittää, että kalakuolemien syiden selvittämiseksi vastuuviranomaiset laativat nopealla aikataululla ja yhteistyössä SVA:n (Statens Veterinärmedicinska Anstaltin) kanssa yhteisen suunnitelman kesän 2020 näytteiden otosta, analysoinnista sekä muista selvitykseen liittyvistä toimintatavoista. Varautumisen ja suunnitelman lisäksi tarvitaan hyvää käytännön yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen ja paikallisten kalastajien kanssa sekä riittävästi tutkimuskäyntejä ”kentällä.”

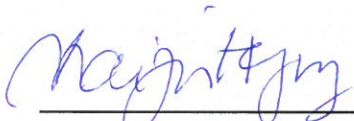
2. Kalakuolemista johtuen Lapin liitto korostaa varovaisuusperiaatteen noudattamista riippumatta pyyntimuodosta kaikessa sopimusalueella harjoitettavassa lohenkalastuksessa.
3. Jokialueen ja jokisuun valvontaresursseja tulee lisätä. Valvonta on nykyisiltä resursseiltaan alimitoitettua ja riittämätöntä. Tornionjoen kalastussäännön 21 §:n mukaan ”kummankin sopimuspuolen on toimittava siten, että riittävä määrä kalastuksenvalvoja nimitetään ja että valvonta on riittävää”. Tämän hetken valvontaresurssit ovat riittämättömät 500 km:n

jokialueen valvontaan. Tornio-Muoniojoen alueelle tarvitaan kolme maakohtaista (yhteensä 6) kalastuksen valvojaa alueen laajuuden takia. Maiden tulee varmistaa vuosittaisen yhteisvalvonnan resurssit ja jatkuvuus.

4. Jokialueen lupakohtainen kausikiintiö ja saaliin ilmoitusvelvollisuus tulee ottaa käyttöön mahdollisimman pian. Kaikki saaliiksi saadut lohet tulee pyyntitavasta riippumatta merkitä. Lisäksi tulisi luoda saalistilastoinnin mahdollistava järjestelmä. Kalastuksen säätelyssä on keskeistä pyrkiä vähentämään lisääntymisen kannalta arvokkaiden suurten naaraslohien kalastuskuolevuutta niin meri kuin myös jokialueella.
5. "Spinnfluga" kalastusmuodon vaikutuksia kaloille esim. mahdollisena pintavaurioiden aiheuttajina tulisi selvittää tarkemmin. Lisäksi olisi selvitettävä, mikä on pohjaan jäänyt lyijymäärä vuositason ja löytyisikö lyijypainoille ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja.

Rovaniemellä 13.12.2019

Maiju Hyry yhteysjohtaja

Lassi Kontiosalo luonnonvara-asiantuntija

